

CIVILNÍ OBRANA V BOJI PROTI PŘÍRODNÍM KATASTROFÁM

ALTUNIN, A. T.: Die Formationen der Zivilverteidigung bei der Bekämpfung von Naturkatastrophen
Militärverlag der DDR, Berlin 1981

Lidstvo se po celou dobu své existence setkávalo s přírodními katastrofami. Ani naše století mohutného rozvoje vědy a techniky není ušetřeno živelných pohrom. K rozsáhlým lesním požárům, zemětřesením, záplavám, sesuvům hornin, sněhovým kalamitám a orkánům přibýly provozní havárie s těžkými následky pro životní prostředí. Důsledkům těchto událostí se moderní společnost brání vytvářením organizačního systému, jenž má sloužit k zabránění některým z těchto katastrof nebo snížení rozsahu jejich následků. V současné době mají v mnoha vyspělých zemích nezastupitelnou úlohu v boji proti živelným pohromám a průmyslovým haváriím jednotky civilní obrany.

Po příznivém ohlasu, kterého se dostalo oběma prvním vydáním dosud unikátní monografie náčelníka civilní obrany SSSR — náměstka ministra obrany, armádního generála A. T. Altunina, vychází nyní ve vojenském vydavatelství NDR tato kniha ve zdařilém překladu s předmluvou vedoucího civilní obrany NDR generálporučíka Petera.

Kniha, ač je napsána na poměrně malém rozsahu 185 stran, je neocenitelná souborem faktů a zkušeností civilní obrany SSSR v boji proti následkům katastrof různého druhu. Práce zaujme množstvím technických údajů (11 tabulek) a bohatou dokumentací s uvedením skutečných příkladů a událostí. Je také vybavena řadou zdařilých názorných obrázků (29) v ba-

revném provedení, čímž německý vydavatel přispěl ke zvýšení její výukové hodnoty.

Vedle úvodu, kde jsou shrnuty aktuální problémy katastrof a kde jsou rekapitulovány některé závažné případy z posledních let, je materiál knihy rozvržen do dvanácti základních kapitol.

Obecněji jsou pojaty první (pojednávající o základech výcviku a použití jednotek civilní obrany) a dvanáctá (kde jsou údaje o zdravotnickém, materiálním a technickém zabezpečení jednotek civilní obrany při odstraňování následků katastrof a havárií).

Ostatní kapitoly mají specializované poslání a podrobně rozebírají jednotlivé druhy katastrof a havárií od jejich charakteristiky, hlavních preventivních opatření až po organizaci a metody boje proti příslušné události a jejím následkům včetně bezpečnostních opatření.

Takovým způsobem jsou v druhé až desáté kapitole podrobně rozebrány lesní požáry, požáry rašelinišť, zemětřesení, záplavy, sněhové kalamity, námrazy, laviny, sesuvy půdy, přívaly vody a sutě, těžké provozní havárie, průmyslové havárie se vznikem ohnisek zasažení vysoce toxickými látkami. V těchto kapitolách zaujme zvláště přístup k prevenci a zasvěcený rozbor specifických opatření, sil, prostředků, organizace a metod při provádění záchranných prací včetně bezpečnostních opatření. Nechybí

pochopitelně ani charakteristika průmyslových škodlivin a způsoby jejich šíření.

Pro zdravotnickou službu má zvláštní význam jedenáctá kapitola, která v celém textu má mimořádné postavení svou skladbou a způsobem zpracování. Tato kapitola se zabývá medicínskou pomocí obyvatelstvu postiženému při katastrofách. Tato, v literatuře dosti ojedinělá stať, sumarizuje na základě rozsáhlých zkušeností s likvidací následků katastrof zvláštnosti organizace zdravotnické pomoci obyvatelstvu. Je zde naznačen celý léčebně odsunový systém od první pomoci po první i kvalifikovanou lékařskou pomoc, včetně sil a prostředků, které jsou v míru k dispozici. Nechybí mezi nimi pojiždné prostředky, letecké prostředky, plavidla,

vrtulníky i sanitní vlaky. Kapitola je pěkně vybavena přehlednými schématy organizace a funkce systému.

Díky vojenskému vydavatelství NDR v Berlíně se i na náš knižní trh dostane monografie, která je cenným souborem zkušeností a poučení o způsobech likvidace přírodních katastrof a provozních havárií jednotkami civilní obrany, kdy, vzhledem k šíři a druhům poškození obyvatelstva, připadá významné místo zdravotnické pomoci. Kniha by proto neměla stát stranou zájmu vojenských lékařů a všech specialistů, kteří se podílejí na likvidaci následků katastrof a havárií.

Plk. doc. Ing. Jiří MATOUŠEK, DrSc.